

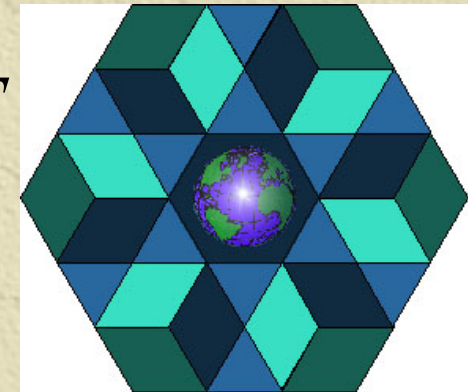
Gestalt pohled na výčty specifických skupin osob zasažených v rámci katastrof a MU

Mgr. Tibor A. Brečka

KSV FBM PAČR

asociovaný člen AGT

člen AAGT

brecka@polac.cz

© Brečka 2008

Specifická skupina obyvatelstva

✦ je taková skupina, která v případě mimořádné události je snadněji zranitelná a/či vyžaduje speciální, nestandardní zacházení.

Zranitelnost

✚ Voitura, Benoist, Piquard (1998) :

„Osobní nezpůsobilost jedince odolávat otřesům a ztrátám a překonávat je.“

Společensky zranitelné skupiny :

definovány a) vědomě (racio; třídění)

b) „nevědomě“

vrozená morálka (Klimeš J. – os.sděl.)

Zranitelné skupiny

✧ podle De Wolfeové (2002) :

- věkové skupiny (děti a staří)
- kulturní a etnické skupiny
- lidé s duš. poruchami
- lidé v kolektivních zařízeních
- profesionálové (pomáhající)

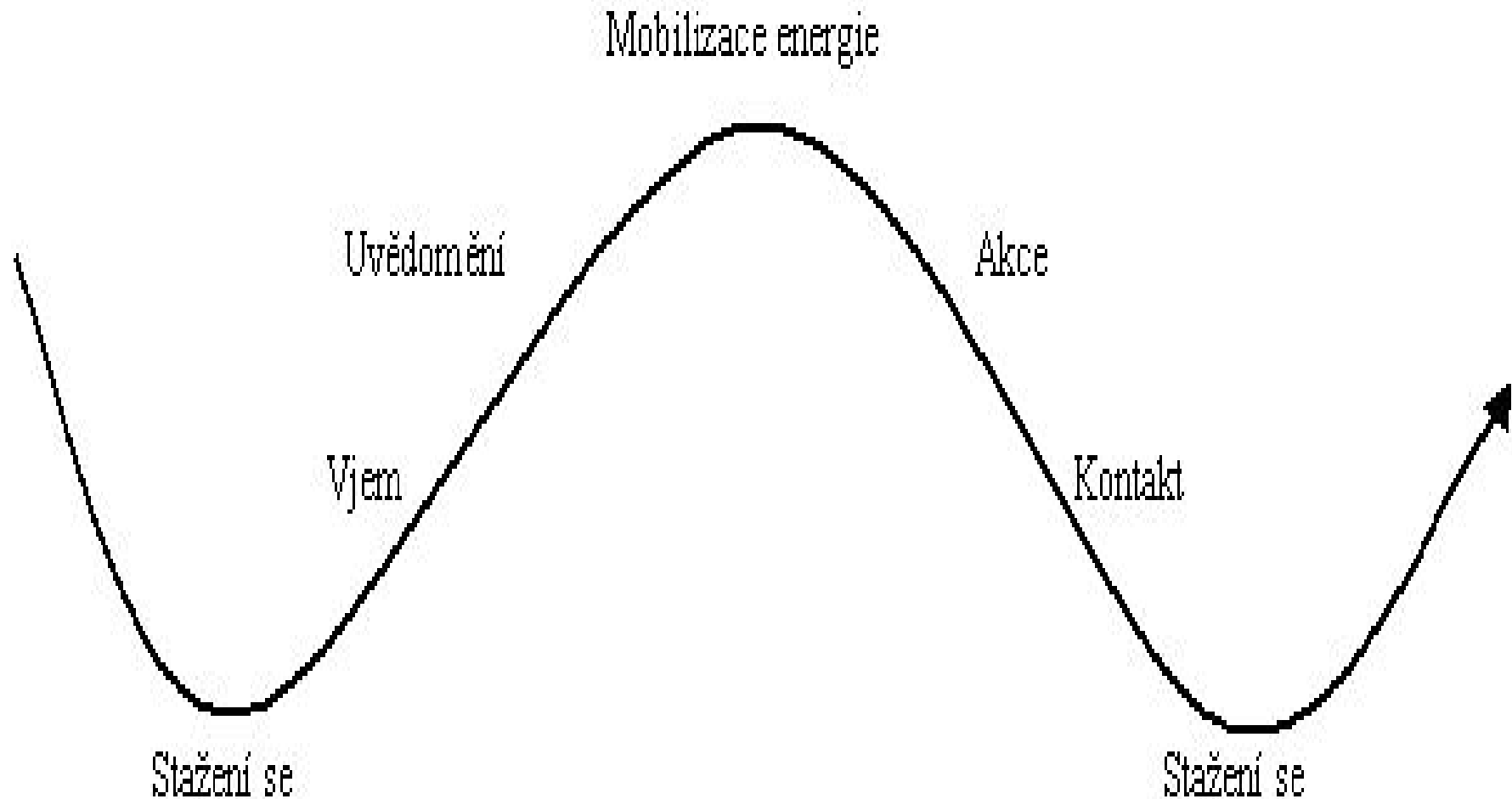
Zranitelné skupiny II.

✦ Dále mezi více zranitelné jedince (dle NZ):

- lidé se sluchovým postižením
- lidé se zrakovým postižením
- astmatici a lidé s dýchacími potížemi (anxieta)
- lidé se specifickou dietou
- lidé s pohybovými problémy

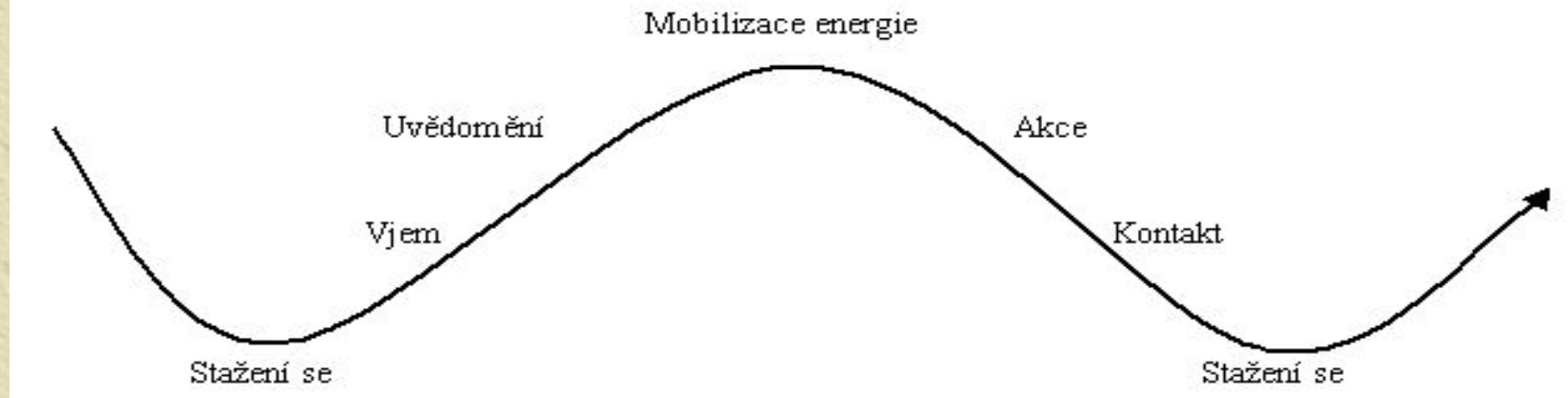
Kontaktní cyklus (Gestalt)

Schéma kontaktního cyklu (podle Zinker J. : Tvůrčí proces v Gestalt terapii (Brno 2004))

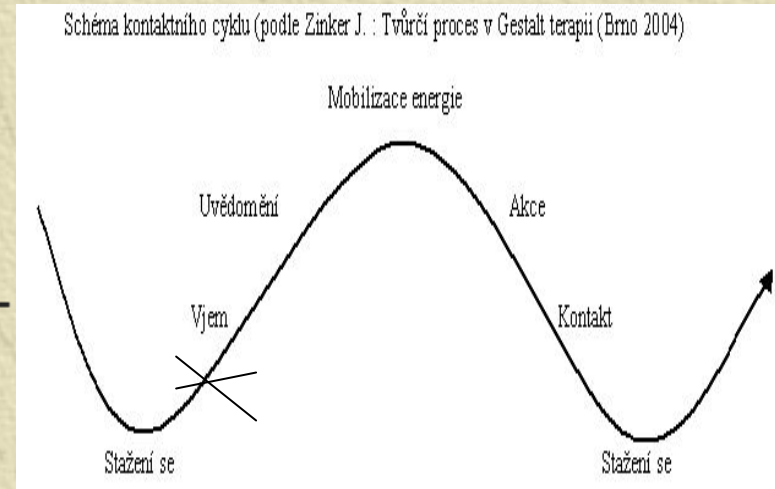
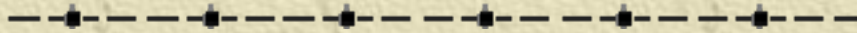
Kontaktní cyklus – příklad

Schéma kontaktního cyklu (podle Zinker J. : Tvůrčí proces v Gestalt terapii (Brno 2004))

- ✧ 1- vjem zaregistruje požár (skrze smysly)
- ✧ 2- uvědomění správně vyhodnotí situace (nebezpečí)
- ✧ 3- mobilizace E motivační proces funguje a začíná startovat, udržovat a zacilovat chování jedince
- ✧ 4- akce únik z hořícího domu
- ✧ 5- kontakt záchrana
- ✧ 6- stažení se úleva, únava, emoce jako feedback

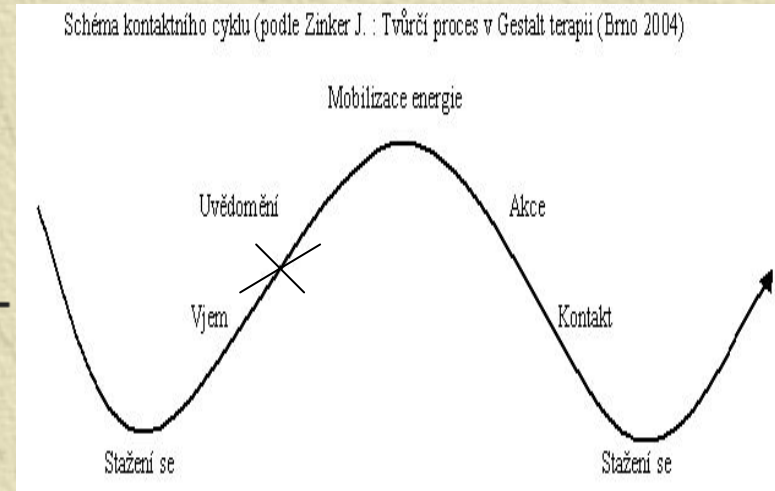
KC – přerušení I.

✦ stažení se x vjem

- ✦ kvalitativní poruchy vnímání (delirium...)
- ✦ kvantitativní poruchy vnímání (kóma...)
- ✦ smyslové postižení
- ✦ lidé trpící halucinacemi (psychotici...)
- ✦ lidé s komunikační bariérou (cizinci...)
- ✦ lidé s „překážkou vně“ (velký počet lidí, kolektivní zařízení apod.)

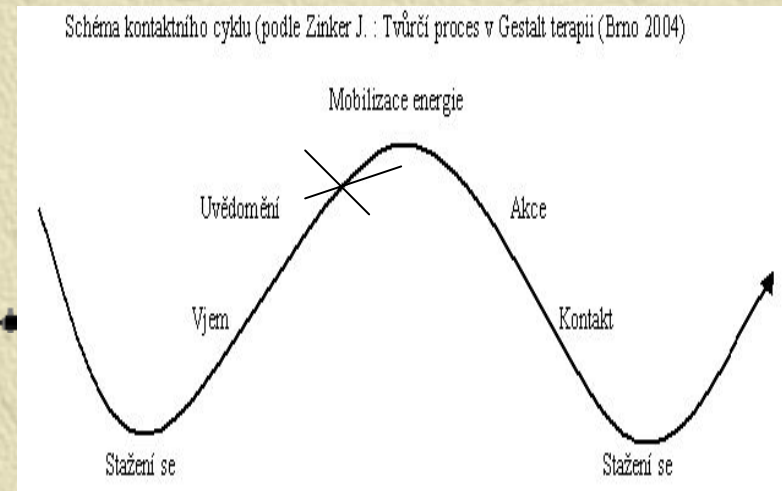
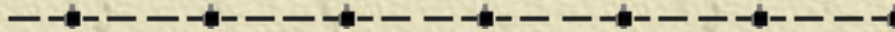
KC – přerušení II.

✦ vjem x uvědomění

- ✦ nedostatečný stupeň vývoje myšlení a/či malé zkušenosti (děti)
- ✦ nerozvinuté myšlení (MR)
- ✦ poškození (degenerace) myšlenkových schopností (lidé s demencí, onemocnění CNS, staří lidé...)
- ✦ autismus...

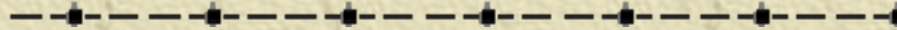
KC – přerušeni III.

✦ uvědomění x mobilizace E

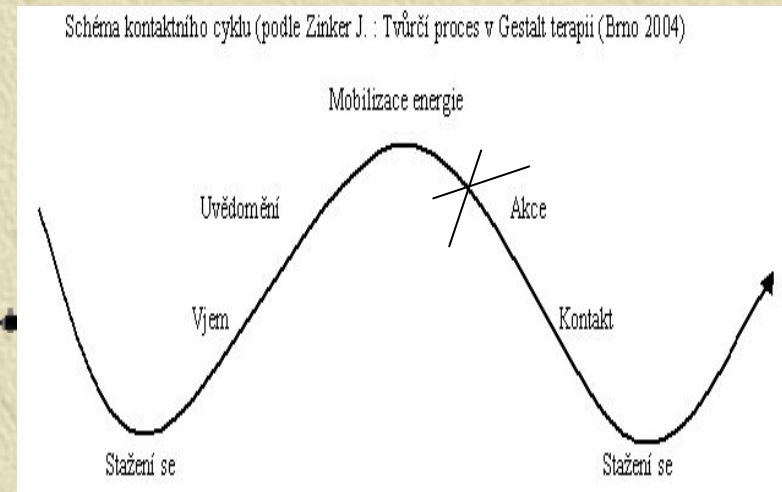
- ✦ deprese
- ✦ OCD
- ✦ jedinci s nízkou odolností vůči stresu
- ✦ lidé s emočními poruchami
- ✦ lidé prvně zasažení MU
- ✦ lidé vyčerpání

KC – přerušení IV.

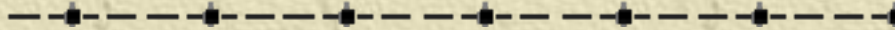

✦ mobilizace E x akce

- ✦ pohybově postižené osoby
- ✦ osoby omezené na pohyb
- ✦ starší lidé (ne nutně)
- ✦ jedinci v panické atace
- ✦ jedinci s určitými typy psychotických onemocnění
- ✦ jedinci s poruchami jednání

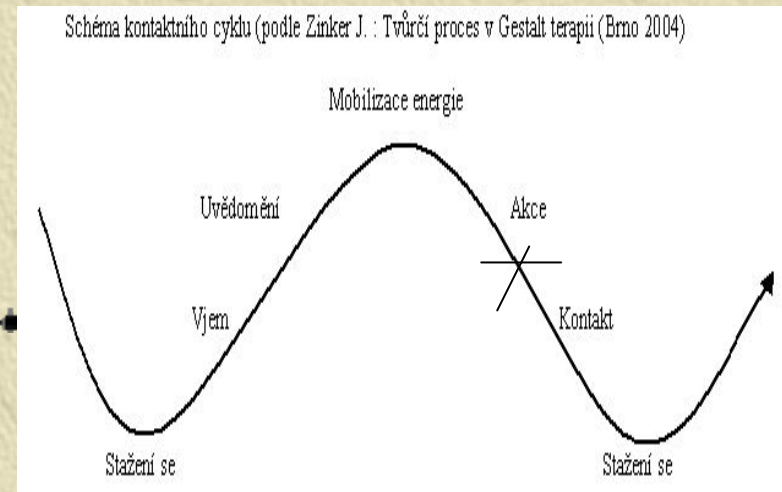

KC – přerušeni V.

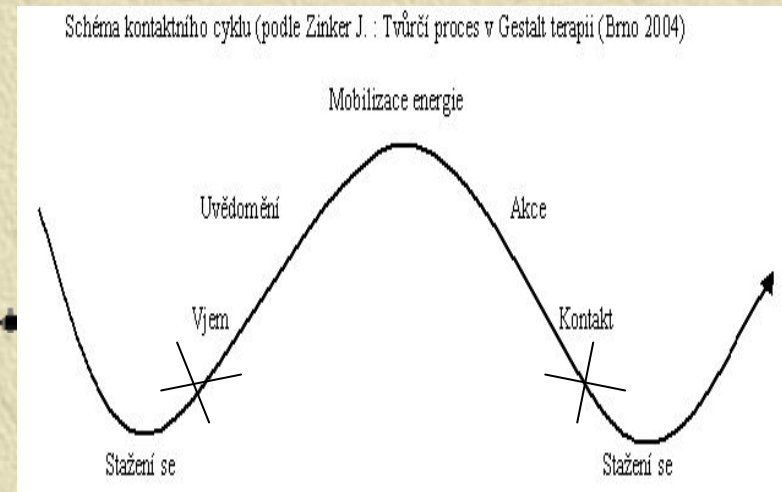
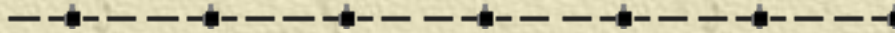

✦ akce x kontakt

- ✦ problém s uvědoměním si vlastního jednání, jeho důsledků; pocit mimo realitu, cíl není procítěn.
- ✦ samo o sobě zpravidla neohrožuje život jedince (jedinec produkuje chování vedoucí k záchraně života), ovšem v kombinaci s jinými přerušeni KC vede ke zvýšení zranitelnosti.

KC – přerušení VI.

✿ kontakt x stažení se x vjem

- ✿ gestalt není ukončen, jedinec se chová i nadále jako by byl v ohrožení, přesah dále.
- ✿ jedinci s depresí
- ✿ jedinci s bipolární poruchou
- ✿ jedinci s poruchou přizpůsobení
- ✿ možný následek prožité krizové či traumatické situace

Výsledné dělení

- ✦ I. jedinci s přerušáním KC mezi stažením se a vjemem
- ✦ II. jed. s přer. KC mezi vjemem a uvědoměním
- ✦ III. jed. s přer. KC mezi uvědoměním a mobilizací E.
- ✦ IV. jed. s přer. KC mezi mobilizací E a akcí
- ✦ V. jed. s přer. KC mezi kontaktem, stažením se a vjemem (6. přerušení)
- ✦ VI. jedinci s několikanásobně přerušným KC (zde se počítá i 5. přerušení)

Výhody tohoto dělení

- ✦ psychologické zdůvodnění (nikoliv jen výčet)
- ✦ možnost diferenciací a tím zefektivnění pomoci
- ✦ efektivnější práce jak ve fázi přípravy, tak při události samé a také po jejím odeznění
- ✦ klíč ke zranitelnosti každého(!) jedince – zvýšení šance na přežití

Použitá literatura a jiné zdroje

- ✦ Baštecká B. a kol. : Terénní krizová práce, Grada, Praha 2005, ISBN 80-247-0708-X.
- ✦ Brečka T.A. : Jak docházíme k výčtům skupin zranitelných osob při mimořádných událostech? , Rescue report, 2/2008, str. 24-26, ISSN 1212-0456.
- ✦ Caring for sick or vulnerable people, Dostupné na World Wide Web <<http://www.getthru.govt.nz/Caring-for-sick-or-vulnerable-people.61.0.html>> , cit. [5.3.2008]
- ✦ De Wolfe D.J. : Terénní příručka pro pracovníky psychosociálních a humanitárních služeb, kteří se angažují při hromadných neštěstích většího rozsahu; OPe MVČR a ADRA ČR, Praha 2002, ISBN nenalezeno.
- ✦ Raboch J., Pavlovský P. : Psychiatrie, 3.vydání, Praha, Triton 2003, 211s., ISBN 80-7254-423-3.
- ✦ Zinker J. : Tvůrčí proces v Gestalt terapii, Brno, ERA 2004, ISBN: 80-86517-93-4.